

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 6, 2022

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:855](#) 04-03-2022

Handhaving/Flevoland

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2022:968](#) 25-02-2022

Omgevingsvergunning milieu/Rucphen

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:1471](#) 25-02-2022

Handhaving/Oegstgeest

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:1448](#) 25-02-2022

Omgevingsvergunning milieu/Hollands Kroon

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:666](#) 24-02-2022

Ontheffing/Utrecht

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:485](#) 22-02-2022

Omgevingsvergunning bouwen en strijdig gebruik/Hoogeveen

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:535](#) 18-02-2022

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:853](#) 17-02-2022

Handhaving/Gelderland

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:552](#) 16-02-2022

Wet natuurbescherming/provincie Utrecht

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:461](#) 16-02-2022

Legalisatie PAS melding/Noord-Brabant

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:645](#) 02-03-2022

Omgevingsvergunning/Eemsdelta

RECHTSPRAAK

Handhaving/Gelderland

De beoordeling of sprake is van een overtreding van de emissiegrenswaarden uit het Activiteitenbesluit dient plaats te vinden onder representatieve bedrijfsomstandigheden.

Casus

Parenco is een papierproducent. Voor de productie van papier is warmte-energie nodig. Eiseres heeft een energiecentrale die bestaat uit diverse installaties. In een revisievergunning van 15 september 2009 is een grote stookinstallatie op aardgas aan eiseres vergund, de K43/44.

In de periode tussen augustus 2017 en juli 2018 laat eiseres metingen uitvoeren bij de K43/K44. Uit deze metingen volgt een overschrijding van de in artikel 5.5, eerste lid, 5.6 en 5.9 van het Activiteitenbesluit genoemde emissiegrenswaarden van stikstofoxide (NO_x) en koolmonoxide (CO).

Dit constateert ook de omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) bij een controlemeting in juli 2018. Verweerder stuurt een waarschuwingsbrief. In november 2018 voeren toezichthouders hercontroles uit bij eiseres en daarbij worden nog steeds overtredingen van de emissiegrenswaarden geconstateerd.

Op 15 januari 2019 stuurt verweerder een voornemen tot handhaving aan eiseres vanwege overschrijdingen van de emissiegrenswaarden door K43/44. In oktober 2020 en januari 2021 worden opnieuw overschrijdingen gemeten.

Bij besluit van 7 april 2021 heeft verweerder een last onder dwangsom opgelegd. Tijdens de bezwaarfase laat eiseres periodieke metingen uitvoeren door Advies- en ingenieursbureau Tauw. Tijdens deze metingen is geen sprake van overtreding van de emissiegrenzen. Verweerder laat in de periode van 29 september 2021 tot en met 1 oktober 2021 ook nieuwe metingen uitvoeren. Tijdens deze metingen constateert de ODRA wel overschrijdingen van de emissiegrenswaarden.

Met het bestreden besluit heeft verweerder een last onder dwangsom opgelegd inhoudende

dat eiseres ervoor moet zorgen dat de K43/K44 zodanig in bedrijf is dat de emissiegrenswaarden niet worden overschreden. Daarbij krijgt eiseres tot 7 juli 2021 de tijd om herhaling van de overtreding te voorkomen. De hoogte van de dwangsom bedraagt een minimum bedrag van € 5.000 en een maximum bedrag van € 25.000 per overtreding, afhankelijk van het overtredingspercentage, en de dwangsom kan maximaal twee keer worden verbeurd.

Eiseres betoogt dat niet alleen is vereist dat de metingen worden verricht volgens de voorgeschreven normen, maar ook dat ze worden verricht tijdens ‘representatieve bedrijfsomstandigheden’. Volgens het Meet- en registratiesysteem (MRS) dat eiseres volgt, worden representatieve metingen verricht bij een ketelbelasting van minimaal 60%. Dit MRS is door verweerder goedgekeurd. Verder wijst eiseres erop dat verweerder zelf een fluctuerende belasting tussen de 40 en 65% als representatief heeft aangemerkt. Sinds zij succesvol verschillende aanpassingen aan de K43/44 heeft laten doorvoeren, zou geen sprake meer zijn van overschrijding van de emissiegrenswaarden onder die representatieve bedrijfsomstandigheden.

Rechtsvraag

Wanneer is sprake van een representatieve meting?

Uitspraak

Op grond van artikel 5.1 en 5.2 van de Activiteitenregeling milieubeheer, moeten bij grote stookinstallaties representatieve metingen worden uitgevoerd ter bepaling van de emissies, zodat het bevoegd gezag kan controleren of wordt voldaan aan de toepasselijke emissiegrenswaarden. Tussen partijen is niet in geschil dat slechts ‘representatieve metingen’ kunnen worden betrokken bij de vraag of de emissiegrenswaarden worden overschreden. Zij verschillen echter, onder meer, van mening over de vraag wanneer sprake is van een representatieve meting.

De voorzieningenrechter stelt allereerst vast dat in de Nota van Toelichting bij artikel 5.4 tot en met 5.7 van het Activiteitenbesluit staat dat de daarin genoemde emissiegrenswaarden gelden in de ‘situatie van normale bedrijfsomstandigheden’. Verder volgt uit de toelichting op artikel 5.7 van de Activiteitenregeling dat dit artikel eisen stelt om te kunnen beoordelen of een periodieke meting of een parallelmeting ‘op de juiste wijze en bij een representatieve bedrijfsvoering’ wordt uitgevoerd. Hieruit volgt dat een meting niet alleen moet worden uitgevoerd volgens de voorgeschreven NEN normen, maar daarnaast ook moet worden uitgevoerd onder representatieve omstandigheden. De voorzieningenrechter merkt hierbij nog op dat uit artikel 5.8 van de Activiteitenregeling volgt dat niet onder alle omstandigheden aan

de emissiegrenswaarden moet worden voldaan. Zo bepaalt het tweede lid van dit artikel dat voor de vraag of aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan niet worden meegerekend: meetuitkomsten, verkregen tijdens periodes waarin een stookinstallatie op grond van artikel 5.10 of 5.11 van het besluit in werking mag zijn, meetuitkomsten verkregen tijdens storingen in de apparatuur die de emissiereductie bewerkstelligt en meetuitkomsten verkregen tijdens periodes van opstarten en stilleggen. Ter zitting heeft een medewerker van de ODRA ook bevestigd dat een meting volgens de Activiteitenregeling moet worden uitgevoerd onder representatieve bedrijfsomstandigheden.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 17-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:853

Zaaknummer: AWB- 21_5793 en 21_5794

Wetsartikelen: 5.1 Activiteitenregeling milieubeheer en 5.2 Activiteitenregeling milieubeheer

RECHTSPRAAK

Handhaving/Flevoland

Dwangsom van € 250.000 per overtreding van geurnorm uit vergunning is onevenredig hoog, ten onrechte gerelateerd aan de kosten voor de investering in een luchtwasser.

Casus

Een GFT-verwerkingsbedrijf mag op grond van haar vergunning maximaal 409.106 OUE/uur aan geur uitstoten. Naar aanleiding van klachten van omwonenden over geuroverlast heeft verweerder verschillende milieucontroles gedaan. Hierbij is vastgesteld dat de geuremissie van verzoekster de norm uit de omgevingsvergunning overschrijdt. Verweerder heeft daarom in 2019 een last onder dwangsom van € 5.000 opgelegd per geconstateerde overtreding tot een maximum van € 10.000. Deze last is inmiddels gevolgd.

In 2021 heeft verweerder twee nieuwe milieucontroles uitgevoerd, waarbij is vastgesteld dat de geuremissie nog steeds de toegestane norm overschrijdt. Verweerder heeft daarom in september 2021 een nieuwe last onder dwangsom opgelegd van € 250.000 per geconstateerde overtreding tot een maximum van € 500.000. De last houdt in dat verzoekster de overtreding vóór 1 februari 2022 moet beëindigen.

Tussen partijen is niet in geschil dat er sprake is van een overtreding. Dat de geuremissie bij de laatste controles de maximale norm overschreed, staat niet ter discussie. Dit betekent ook dat verweerder bevoegd is om handhavend op te treden en dat verweerder dit in beginsel ook zal moeten doen. Volgens verzoekster zijn er redenen om (op dit moment) van handhaving af te zien. Zij kan niet binnen de begunstigingstermijn aan de last voldoen en de dwangsom is onevenredig hoog.

Rechtsvragen

1. Is de begunstigingstermijn te kort?
2. Is de opgelegde dwangsom te hoog?

Uitspraak

1. De voorzieningenrechter oordeelt dat verweerder de begunstigingstermijn in redelijkheid op 1 februari 2022 heeft kunnen stellen. Daarbij is van belang dat het hier gaat om een overtreding van een voorschrift van een omgevingsvergunning uit 2014, waar verzoekster altijd al kennis van heeft gehad en waaraan zij altijd heeft moeten voldoen. Ook loopt het handhavingstraject tegen de overschrijding van deze norm al sinds 2019, waarbij er al eerder een last onder dwangsom voor deze zelfde overtreding is opgelegd. De voorzieningenrechter vindt het ook niet aannemelijk dat volledige stillegging van het bedrijf de enige (andere) mogelijkheid is om aan de last te voldoen. Zo heeft verzoekster op de zitting toegelicht dat zij inmiddels maatregelen heeft genomen om de geuremissie terug te dringen. Deze maatregelen zien met name op het verlagen van de productie/verwerking van GFT-afval. Verzoekster heeft in dit kader ook zelf geurmetingen verricht, waaruit blijkt dat zij aan de norm kan voldoen. Gelet hierop is de begunstigingstermijn niet korter dan noodzakelijk om de overtreding te kunnen opheffen. Verzoekster koppelt het kunnen voldoen aan de geurnorm weliswaar aan de realisatie van de luchtwasser, maar de voorzieningenrechter is het met verweerder eens dat verzoekster ook daarvoor al aan de norm moet (en kan) voldoen. Dat verzoekster in de loop der tijd sinds de verlening van de vergunning in 2014 meer GFT is gaan verwerken en daardoor niet aan de geurnorm voldoet, ligt in haar risicosfeer.

2. De voorzieningenrechter is het wel met verzoekster eens dat de hoogte van de opgelegde dwangsom onevenredig hoog is. De voorzieningenrechter overweegt daartoe dat de hoogte van een dwangsom in verhouding moet staan tot de aard van de overtreding en dat er van de dwangsom een zodanige prikkel moet uitgaan, dat de opgelegde last wordt uitgevoerd zonder dat een dwangsom wordt verbeurd. Verweerder motiveert de hoogte van de dwangsom door deze te koppelen aan de kosten voor de investering in de luchtwasser, omdat verzoekster daarmee aan de geurnorm kan voldoen. De voorzieningenrechter kan die toelichting echter niet volgen, omdat verweerder juist heeft aangegeven dat verzoekster ook zonder de luchtwasser aan de norm moet voldoen. Bovendien heeft verzoekster toegelicht dat de luchtwasser al besteld is, waarmee zij ook geen prikkel meer nodig zou hebben om die investering (nog) te doen.

De voorzieningenrechter vindt verder van belang dat verzoekster heeft toegelicht dat zij inmiddels maatregelen heeft genomen, die ertoe hebben geleid dat verzoekster volgens haar eigen metingen aan de norm voldoet. De last onder dwangsom is echter zo geformuleerd dat verzoekster bij één, mogelijk geringe, overschrijding van de norm direct € 250.000 verbeurt, terwijl dat slechts van één meetmoment in twee maanden tijd afhangt. Indien er op dat moment een overtreding wordt geconstateerd, verbeurt verzoekster direct een dwangsom, en

is er voor haar ook geen enkele prikkel meer om zich gedurende de overige termijn van die twee maanden aan de norm te houden. Onder deze omstandigheden oordeelt de voorzieningenrechter dat het meer voor de hand had gelegen om een lagere dwangsom met eventueel meerdere meetmomenten op te leggen. Daarmee kan verweerder over een langere periode meerdere keren controleren of er inderdaad aan de norm wordt voldaan en zal er voor verzoekster ook een constantere prikkel zijn om zich voortdurend aan de norm te houden. Het bezwaar van verzoekster heeft op dit punt dus kans van slagen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 04-03-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:855

Zaaknummer: UTR 22/252

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Hollands Kroon

Verzoek om intrekking vergunning voor pluimveehouderij. Verweerder heeft onvoldoende onderzocht of de vergunning, zoals gesteld, al drie jaar niet meer werd gebruikt.

Casus

Aan een vergunninghouder is in 2008 een revisievergunning in het kader van de Wet milieubeheer verleend. Met die vergunning is naast het exploiteren van een melkveehouderij (185 melkkoeien, jongvee en enkele pony's) exploitatie van een pluimveehouderij vergund met maximaal 58.735 legkippen.

De eigenaar van de naast het bedrijf gelegen camping heeft verzocht om intrekking van de vergunning, voor zover daarmee de exploitatie van een pluimveehouderij mogelijk is gemaakt. Aan zijn verzoek tot intrekking heeft eiser ten grondslag gelegd dat geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid pluimvee te houden en dat dat ook niet zal gebeuren, terwijl eiser een groot belang heeft bij intrekking van de vergunning.

Volgens eiser hield de vergunninghouder ten tijde van indiening van het verzoek tot intrekking al drie jaar geen pluimvee meer. Verweerder is daarom volgens eiser op grond van het bepaalde in artikel 2.33, tweede lid, sub a, van de Wabo bevoegd om de vergunning in te trekken, voor zover die ziet op het houden van pluimvee. Daarnaast heeft eiser gesteld dat de vergunde pluimveehouderij niet meer kan worden gerealiseerd, omdat niet meer kan worden voldaan aan de nu geldende regelgeving.

Verweerder heeft het verzoek om intrekking van de vergunning afgewezen. Daarbij heeft hij overwogen dat de vergunninghouder in 2017 is bezocht en dat toen is vastgesteld dat er geen sprake (meer) was van een pluimveehouderij. Er is echter niet vastgesteld hoe lang dat al niet (meer) het geval was.

Verweerder is daarom uitgegaan van 3 juli 2017 als eerste datum waarop de vergunde pluimveehouderij niet (meer) in gebruik was. Uitgaande van die datum was ten tijde van het

primaire en van het bestreden besluit nog geen sprake van de situatie dat al drie jaar geen gebruik meer werd gemaakt van de vergunning van de pluimveehouderij als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wabo.

Rechtsvraag

Heeft verweerder zich terecht op het standpunt gesteld dat hij niet bevoegd was om de vergunning in te trekken?

Uitspraak

Uit het controlerapport van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord blijkt dat het bedrijf van de vergunninghouder op 3 juli 2017 is bezocht en dat toen is vastgesteld dat het houden van kippen volledig is beëindigd. Verweerder heeft echter ten onrechte niet onderzocht vanaf wanneer geen sprake meer was van een pluimveehouderij. Door dat niet te onderzoeken heeft verweerder gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 3:2 van de Awb.

Verweerder dient voorafgaand aan een besluit de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. De stelling van verweerder ter zitting dat niet gecontroleerd kan worden of voor 3 juli 2017 pluimvee werd gehouden omdat daar voor die tijd niet op gecontroleerd is, getuigt van een te beperkte taakopvatting. Uit de artikelen 5:17 en 5:20 van de Awb volgt dat vergunninghouder verplicht is aan verweerder alle medewerking te verlenen en alle relevante informatie en documenten te verstrekken die nodig zijn om de vergunning te kunnen controleren. Uit niets blijkt dat verweerder van die bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, terwijl de rechtbank het aannemelijk acht dat zich bij de vergunninghouder documenten moeten bevinden waaruit redelijk eenvoudig was op te maken of daar voorafgaand aan 3 juli 2017 wel of niet (58.000) kippen werden gehouden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 25-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:1448

Zaaknummer: 19/5544

Wetsartikelen: 2.33 lid 2 sub a Wabo, 3:2 Awb, 5:17 Awb en 5:20 Awb

RECHTSPRAAK

Handhaving/Oegstgeest

Het gebruik van een pand ten behoeve van een flitsbezorgdienst (dark store) is volgens de voorzieningenrechter niet aan te merken als detailhandel.

Casus

Verweerder heeft een preventieve last onder dwangsom opgelegd vanwege het beoogde gebruik van het pand ten behoeve van een flitsbezorgdienst. Dit gebruik valt volgens verweerder niet onder de definitie van detailhandel en past dan ook niet binnen de geldende bestemming 'Gemengd – 1'.

Verzoekster voert aan dat haar bedrijfsvoering als detailhandel kwalificeert als bedoeld in artikel 1.39 van de planregels, hetgeen rechtstreeks is toegestaan op grond van het bestemmingsplan. Er ontbreekt dan ook een grondslag voor het opleggen van de last onder dwangsom.

Rechtsvraag

Is het gebruik van een pand ten behoeve van een flitsbezorgdienst aan te merken als detailhandel?

Uitspraak

In artikel 1.39 van de planregels is detailhandel gedefinieerd als: 'het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen, verhuren, leasen en leveren van goederen aan personen die goederen kopen, leasen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Een supermarkt is niet toegestaan tenzij specifiek aangegeven.'

Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is gelet op de letterlijke tekst van artikel 1.39 de 'uitstalling ten verkoop' een wezenlijk onderdeel van de definitie van het begrip

detailhandel. Verzoekster voert aan dat wel sprake is van de uitstalling van goederen, omdat in de app immers zichtbaar is welke goederen te koop worden aangeboden en kunnen worden besteld om bij de klant geleverd te krijgen.

Hieruit blijkt naar het oordeel van de voorzieningenrechter echter niet dat op de locatie sprake zal zijn van uitstalling ten verkoop van producten. Aangezien de ramen van het pand geheel met reclamefolie zijn bedekt, zullen de producten vanaf de openbare weg niet zichtbaar zijn voor het publiek. Van een showroom ter plaatse is ook geen sprake. Evenmin is het de bedoeling dat klanten ter plaatse zelf producten kunnen uitzoeken en kopen. Dat in een app alleen producten zijn aangegeven die zich op het adres bevinden en dat alleen die producten via die app besteld kunnen worden, kan naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter niet met uitstalling ten verkoop worden gelijkgesteld.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 25-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:1471

Zaaknummer: 22-1005

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning bouwen en strijdig gebruik/Hoogeveen

Verweerder heeft bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid het gebruik van het kunstwerk als ontmoetingsplek ten onrechte niet meegewogen.

Casus

In het besluit van 27 juli 2020 (primair besluit) heeft verweerder een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een kunstwerk in de vorm van een tram op de hoek van twee wegen. Het kunstwerk is reeds geplaatst. Eiser betreft een huisartsenpraktijk die naast het kunstwerk is gevestigd en bezwaar heeft ingediend. In het besluit van 10 februari 2021 (bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiser tegen het primaire besluit gegrond verklaard, het primaire besluit herroepen en een nieuwe omgevingsvergunning verleend, waaraan voorschriften zijn verbonden ten aanzien van het aanzicht van het kunstwerk. Eiser is het niet eens met het besluit omdat hij geluidsoverlast ervaart van hangjongeren en kinderen die zich in de buurt van het kunstwerk ophouden.

Eiser stelt dat er sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening, omdat de geluidhinder bovenmatig is. Het gebruik van de huisartsenpraktijk wordt hierdoor volgens eiser belemmerd. Verweerder geeft aan dat het normale gebruik van het kunstwerk geen onevenredige hinder met zich meebrengt, en dat overlast van hangjongeren een kwestie is van handhaving van de openbare orde.

Rechtsvraag

Had verweerder bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het kunstwerk het gebruik van het kunstwerk als ontmoetingsplek mee moeten wegen?

Uitspraak

De rechtbank is van oordeel dat verweerder de ruimtelijke effecten van het kunstwerk onvoldoende heeft onderzocht. Ter zitting heeft eiser beelden getoond van kinderen die bij en

in de tram spelen en van jongeren die daar in de avond en nacht rondhangen. Uit de beelden is gebleken dat dit veel geluid veroorzaakt: door het gebruikte materiaal lijkt het kunstwerk te werken als een klankkast, waardoor het geluid van tikken of klappen tegen het kunstwerk galmt. Verweerder heeft na de beelden te hebben gezien verklaard dat het geluid inderdaad overlastgevend is. Hoewel de geluidoverlast nadrukkelijk is opgeworpen in de bezwaarfase heeft verweerder in zijn onderzoek op dit punt slechts volstaan met de controle of er meldingen van overlast zijn geweest en door de boa's vaker op de locatie te laten surveilleren. Ter zitting kon niet worden aangegeven hoe vaak en wanneer dat is geweest. De rechtbank stelt daarnaast vast dat in de omgevingsvergunning is vermeld dat het gaat om een 'ontmoetingsplek voor buurtbewoners in de vorm van een kunstwerk'. Dat mensen het kunstwerk binnengaan en erin verblijven, is daarom gebruik dat moet worden meegewogen bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het plan. Het besluit is, gelet hierop, genomen in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 22-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2022:485

Zaaknummer: LEE 21/924

Wetsartikelen: 3:2 Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Rucphen

Vanwege de bestaande overbelaste situatie en de overschrijding van de Wgv kan het college een geurbeheersplan voorschrijven.

Casus

Vergunninghouder 1 exploiteert een varkenshouderij. Daarvoor is op 16 januari 2007 een revisievergunning verleend voor het houden van 4.837 vleesvarkens en 648 opfokzeugen (totaal 5.485 varkens) en 6 paarden.

Op 2 juli 2019 heeft het college een aanvraag voor een revisievergunning ontvangen. Volgens de aanvraag zal de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten ten opzichte van de vergunde situatie afnemen. Desondanks wordt de geurnorm uit de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) op een aantal woningen gelegen buiten de bebouwde kom nog altijd overschreden.

Het college heeft de vergunning met toepassing van artikel 3, derde lid, van de Wgv verleend. De vergunning voorziet voor de stallen 1, 3, 4 en 5 in een gecombineerd luchtwassysteem conform stalsysteem BWL 2009.12.V4, en voor de stallen 6.1, 6.2 en 6.3 in een gecombineerd luchtwassysteem conform stalsysteem BWL 2006.14.V7. Bij de vergunning zijn voorschriften gesteld. Ten aanzien van geur is in paragraaf 7.4 'geurrendementsmeting' onder voorschrift 7.4.1 bepaald dat binnen drie maanden na het onherroepelijk worden van de beschikking een nieuwe geurrendementsmeting van alle luchtwassers, uitgevoerd onder representatieve omstandigheden, dient te worden overgelegd aan de gemeente. De eerder in het ontwerp onder voorschrift 7.4.1 tot en met 7.4.3 opgenomen voorschriften met betrekking tot het geurbeheersplan ontbreken in het bestreden besluit.

Naar aanleiding van het beroep van omwonenden heeft het college de rechtbank verzocht het voorschrift over het geurbeheersplan zoals dat in de ontwerpvergunning was opgenomen, alsnog aan de omgevingsvergunning te verbinden. Naar aanleiding van het beroep van de vergunninghouder heeft het college de rechtbank verzocht om de in voorschrift 7.4.1 voorgeschreven geurrendementsmeting alsnog te vernietigen.

Rechtsvragen

1. Heeft verweerder een geurbeheersplan kunnen voorschrijven?
2. Heeft het college kunnen afzien van het voorschrijven van een geurrendementsmeting?

Uitspraak

1. In voormelde uitspraak van 23 december 2020 heeft de Afdeling ter nadere precisering van de in de uitspraak van 22 juli 2020 neergelegde rechtsopvatting overwogen dat op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wgv, het bevoegd gezag, bij de beslissing op de aanvraag ook in acht neemt dat in de inrichting ten minste de voor de veehouderij in aanmerking komende best beschikbare technieken worden toegepast. BBT 12 (van de BBT-conclusies voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij) over het geurbeheersplan is alleen toepasbaar in gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd.

Tussen partijen is niet in geschil dat de geurnorm op de vijf door eisers genoemde adressen wordt overschreden. Er is dan ook sprake van een overbelaste situatie. Reeds gelet daarop kan ondanks het feit dat is voldaan aan de Wgv naar het oordeel van de rechtbank geurhinder bij gevoelige receptoren niet alleen worden verwacht, maar is dit daarmee ook onderbouwd. Dat betekent dat BBT 12, over het geurbeheersplan, naar het oordeel van de rechtbank toepasbaar is en dat het voorschrijven van een geurbeheersplan in dit geval gerechtvaardigd is.

2. Ter onderbouwing daarvan heeft het college gewezen op de uitspraak van de Afdeling van 10 februari 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:277). Daarin heeft de Afdeling gewezen op de in BBT 28 (van de BBT-conclusies voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij) vermelde uitzondering op de eenmalige rendementsmeting in het geval al een controle heeft plaatsgevonden in combinatie met een soortgelijk stalsysteem in soortgelijke bedrijfsomstandigheden. Daarnaast heeft de Afdeling gewezen op de toelichting bij BBT 28. Daarin is vermeld dat de beschreven techniek niet is gericht tot de individuele veehouder, omdat die techniek wordt uitgevoerd ten aanzien van alle luchtzuiveringsinstallaties voordat ze in onder meer de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) worden opgenomen. Door meerdere stallen met luchtzuiveringsinstallaties volgens standaardmethoden te bemeten en de bemeten luchtzuiveringsinstallatie gedetailleerd te beschrijven in de stalbeschrijving, zijn de metingen representatief voor andere stallen met luchtzuiveringsinstallaties, aldus die toelichting. De Afdeling heeft vervolgens geoordeeld dat wanneer het voor het houden van varkens vergunde stalsysteem is opgenomen in bijlage 1 bij de Rav, er geen grond is voor het oordeel dat de in BBT 28 genoemde uitzondering op de eenmalige rendementsmeting niet van toepassing is. Omdat de voor het houden van varkens vergunde stalsystemen in dit geval zijn

opgenomen in bijlage 1 bij de Rav, geldt volgens het college ook hier een uitzondering op de eenmalige geurrendementsmeting.

Zoals volgt uit de toelichting bij BBT 28 en ter zitting ook door het college is toegelicht, is er wel degelijk sprake van feitelijke metingen van de stalsystemen voordat deze stalsystemen worden opgenomen in bijlage 1 bij de Rav, zij het niet op het bedrijf van vergunninghouder. De aan vergunninghouder vergunde stalsystemen voor het houden van varkens zijn opgenomen in bijlage 1 bij de Rav, zodat het ervoor gehouden moet worden dat ook ten aanzien van die systemen metingen hebben plaatsgevonden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 25-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2022:968

Zaaknummer: AWB- 20_9572 & 20_9638

Wetsartikelen: 3 lid 3 Wgv, BBT 12 van de BBT-conclusies voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij en BBT 28 van de BBT-conclusies voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Eemsdelta

Grondentrichter blijft in deze omgevingsrechtelijke zaak niet buiten toepassing, omdat niet is uitgesloten dat het toestaan van een nieuwe grond in hoger beroep tot benadeling van een derde-belanghebbende kan leiden.

Casus

Het college van de voormalige gemeente Loppersum, nu gemeente Eemsdelta, heeft aan Rodin Broadband Groningen B.V. een omgevingsvergunning onder voorschriften verleend voor het plaatsen van een antennemast op een perceel in de gemeente Stedum. Het beroep van appellanten tegen het besluit is ongegrond verklaard. In hoger beroep voeren zij voor het eerst aan dat de locatiekeuze in strijd is met het 'Afwijkingsbeleid kruimelgevallen'.

Rechtsvraag

Kunnen appellanten in dit geval in hoger beroep nog een nieuwe beroepsgrond aanvoeren?

Uitspraak

In omgevingsrechtelijke zaken is het uitgangspunt dat de grondentrichter tussen beroep en hoger beroep toepassing blijft vinden. Alleen indien is uitgesloten dat het toestaan van één of meer nieuwe gronden in hoger beroep leidt of kan leiden tot benadeling van derde-belanghebbenden, maakt de Afdeling een uitzondering op dat uitgangspunt en past zij de grondentrichter tussen beroep en hoger beroep niet toe. Vergelijk de uitspraak van 9 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:362.

In dit geval gaat het om een omgevingsrechtelijke zaak waarin niet is uitgesloten dat het toestaan van een nieuwe grond in hoger beroep tot benadeling van een derde-belanghebbende kan leiden. Appellanten hebben deze grond en de daaraan ten grondslag liggende feiten voor het eerst in hoger beroep aangevoerd. Er is geen reden waarom zij deze grond niet al bij de rechtbank aan de orde hadden kunnen stellen. Met het oog op de rechtszekerheid van de derde-belanghebbende hadden zij dit wel moeten doen. De Afdeling zal deze grond dan ook

niet inhoudelijk bespreken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-03-2022

ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:645

Zaaknummer: 202004749/1/R3

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Legalisatie PAS melding/Noord-Brabant

Mits voldoende depositieruimte is gereserveerd en een ontvankelijke aanvraag voor een natuurvergunning is ingediend, kan sprake zijn van een concreet zicht op legalisatie van een PAS-melding.

De rechtbank noemt een aantal omstandigheden/vragen die in ieder geval moeten worden afgewogen bij de vraag of handhavend optreden tegen activiteiten waarvoor een PAS-melding was ingediend onevenredig is.

Casus

Een afvalverwerkingsbedrijf heeft een biomassa-energiecentrale in Odiliapeel. Voor de centrale is een melding op grond van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ingediend. Het bedrijf is in werking conform de PAS-melding van 2015, al is de emissie lager omdat niet de volledige capaciteit wordt benut. Op 29 mei 2019 verklaarde de Afdeling artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming (Bnb) onverbindend, omdat het PAS niet voldeed aan de eisen in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Dat betekende dat voor activiteiten die waren gemeld alsnog een natuurvergunning nodig was. Eiseres heeft daarom een verzoek ingediend om handhavend op te treden. Gedeputeerde staten hebben dit verzoek afgewezen omdat het college een concreet zicht op legalisatie zag in de start van het legalisatietraject; PAS-melders werden in de gelegenheid gesteld zich te melden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om gedane PAS-meldingen te legaliseren. Eiseres heeft hiertegen beroep ingesteld omdat naar haar mening een concreet zicht op legalisatie niet kan worden gevonden in beleid en regelgeving die nog in ontwikkeling zijn.

Rechtsvragen

1. Wanneer is er voldoende zicht op legalisatie van een PAS-melding?
2. Welke feiten en omstandigheden moeten in ieder geval worden betrokken bij de vraag of handhavend optreden tegen activiteiten waarvoor een PAS-melding was ingediend

onevenredig is?

Uitspraak

1. De rechtbank is van oordeel dat alleen sprake kan zijn van concreet zicht op legalisatie, als ten tijde van het besluit een ontvankelijke aanvraag ter legalisatie van de illegale activiteit is ingediend. Hierbij is van belang dat de aanvraag voldoende gegevens bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project voor Natura 2000-gebieden. Verder moeten er op voorhand geen beletselen zijn voor vergunningverlening. De rechtbank sluit hierbij aan bij het beoordelingskader voor een concreet zicht op legalisatie bij een omgevingsvergunning voor het in werking hebben van een inrichting (zie de uitspraak van de Afdeling van 4 november 2020 ECLI:NL:RVS:2020:2576).

De rechtbank kijkt hierna of de rechtsgevolgen van het te vernietigen besluit in stand kunnen worden gelaten. Het na vernietiging te nemen besluit moet worden genomen met inachtneming van gewijzigde feiten, omstandigheden en recht. Tussen het bestreden besluit van 22 september 2020 en de zitting van de rechtbank is meer dan een jaar verstreken. Daarom bekijkt de rechtbank eerst of er nu wel een concreet zicht op legalisatie bestaat.

In artikel 1.13a van de Wnb is een wettelijke opdracht aan de minister van LNV opgenomen om zorg te dragen voor het legaliseren van de projecten met een geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die voldeden aan de voorwaarden van artikel 2.12 van het Bnb, zoals dat luidde op 28 mei 2019. Hiervoor is de Rnb met ingang van 13 januari 2022 aangepast en is een programma opgesteld, waarvan een ontwerp ter inzage heeft gelegen. Ter zitting heeft verweerder aangegeven dat het programma waarschijnlijk in februari 2022 definitief zal worden vastgesteld. Daarna moeten de in het programma opgenomen maatregelen binnen drie jaar worden uitgevoerd.

De rechtbank gaat ervan uit dat op dit moment nog niet voldoende depositieruimte beschikbaar is. Verweerder heeft niet gesteld dat er wel depositieruimte beschikbaar zou zijn. Stikstof reducerende maatregelen worden getroffen na de vaststelling van het legalisatieprogramma. Het programma is nog niet vastgesteld en na de vaststelling geldt een periode van drie jaar waarin de in het programma opgenomen maatregelen moeten worden uitgevoerd. Het is dus onduidelijk wanneer depositieruimte voor het project beschikbaar komt en of voldoende depositieruimte beschikbaar zal komen voor het project. Het kan nog jaren duren voordat dat duidelijk wordt. Dat betekent dat ook nog geen depositieruimte kan worden gereserveerd voor de derde-partij. Als verweerder aan de vierde stap toekomt, is van belang dat eiseres vóór 13 januari 2022 een verzoek om handhaving heeft ingediend (daar gaat deze

procedure over). Op dat moment moet verweerder dus de derde-partij voorrang geven ingevolge artikel 2.8c van de Rnb. Die voorrangspositie geldt eventueel ook voor andere PAS-melders ten aanzien van wie een verzoek om handhaving is ingediend en die depositieruimte nodig hebben voor hetzelfde Natura 2000-gebied.

Op basis van het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat in dit geval nog steeds geen sprake is van een concreet zicht op legalisatie. Op dit moment is onduidelijk of en zo ja, wanneer, er voldoende depositieruimte beschikbaar komt in de Natura 2000-gebieden waarop de stikstofdepositie van het project plaatsvindt. Vervolgens moet nog worden gezien of er voldoende depositieruimte kan worden gereserveerd voor het project. Pas als voldoende depositieruimte is gereserveerd en een ontvankelijke aanvraag voor een natuurvergunning is ingediend, zou naar het oordeel van de rechtbank sprake zijn van een concreet zicht op legalisatie.

2. Verweerder meent dat handhavend optreden om meerdere redenen in dit geval onevenredig is. De rechtbank is van oordeel dat verweerder eerst alle feiten en omstandigheden van dit concrete geval in kaart moet brengen en pas daarna kan afwegen of handhavend optreden zo onevenredig is dat daarvan moet worden afgezien. Hierbij zal verweerder in dit geval de volgende omstandigheden moeten betrekken of inventariseren en de volgende vragen moeten beantwoorden:

- Zijn er voor het bedrijf andere manieren om een natuurvergunning te verkrijgen? Met andere woorden, is het voor het bedrijf noodzakelijk om het PAS-Legalisatieprogramma af te wachten?
- Wat is het betrokken natuurbelang? Is het noodzakelijk om het bedrijf te sluiten of kan de natuur een stootje hebben? Hierbij zal de staat van de Natura 2000-gebieden in kaart moeten worden gebracht die gevolgen ondervinden van het bedrijf. De enkele omstandigheid dat verweerder van mening is dat sprake is van een geringe stikstofdepositie van dit bedrijf, is onvoldoende. Vele kleine beetjes hebben toch een groot gevolg en verweerder is bij vergunningverlening gehouden te kijken naar de cumulatieve effecten met andere activiteiten.
- Wat is de stand van zaken met betrekking tot het legalisatieprogramma? Hoeveel depositieruimte is beschikbaar of komt beschikbaar op afzienbare termijn?
- Wat zijn de gevolgen van handhaving (sluiting van het bedrijf?) en kunnen deze gevolgen op een andere wijze worden voorkomen? Verweerder zal moeten nagaan of sluiting evenwichtig is in het licht van deze gevolgen.

Dit is geen volledige lijst van feiten en omstandigheden. Er kunnen ook andere feiten en omstandigheden zijn die een rol kunnen spelen. Verweerder moet in ieder geval alle relevante feiten, omstandigheden en belangen die door partijen worden aangevoerd meewegen en dat is nu onvoldoende gebeurd.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 16-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:461

Zaaknummer: SHE 20/3037

Wetsartikelen: 1.13a Wnb, 2.7 lid 2 Wnb en 2.8 Rnb

RECHTSPRAAK

Ontheffing/Utrecht

Om van belangrijke schade te kunnen spreken is vereist dat de schade een zekere omvang heeft die het economisch belang van een bedrijf raakt. Daar waar geen koppeling wordt gemaakt met de gevolgen van de geleden schade voor de bedrijven, is er geen duidelijkheid of de geleden schade meer is dan ongemak.

Het is niet mogelijk om ontheffing te verlenen voor legselreductie teneinde belangrijke schade aan grasland te voorkomen.

Casus

In de provincie Utrecht is geregeld schade aan landbouwgewassen door de begrazing door knobbelzwanen. De faunabeheereenheid heeft een ontheffing gevraagd om knobbelzwanen in de provincie te mogen verjagen en doden met het geweer, en voor het onklaar maken van de eieren van knobbelzwanen (legselreductiemaatregelen). Deze ontheffing is verleend omdat het doden van knobbelzwanen volgens gedeputeerde staten nodig is om belangrijke schade aan gewassen te voorkomen. Tegen de ontheffing is beroep ingesteld. In beroep wordt betwist dat er sprake is van belangrijke schade en dat legselreductiemaatregelen bijdragen aan het voorkomen van belangrijke schade.

Rechtsvragen

1. Wanneer is sprake van belangrijke schade ingevolge artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb?
2. Is legselreductie een maatregel om belangrijke schade aan grasland te voorkomen?

Uitspraak

1. Het hanteren van een drempelbedrag van € 250 als invulling en uitgangspunt voor het beoordelen van belangrijke schade is in de rechtspraak al vaak geaccepteerd. De rechtbank overweegt dat zij zich met het oog op de rechtsvorming vrij moet voelen om van een vaste lijn in de rechtspraak af te wijken als de zaak daarom vraagt. In dit geval ziet de rechtbank daartoe

aanleiding. In de navolgende overwegingen zal zij dit uitleggen.

Het gaat hier om de uitleg van het begrip 'belangrijke schade' uit artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb. Dit begrip is ontleend aan artikel 9 van de Vogelrichtlijn. Uit rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, over de in de Vogelrichtlijn opgenomen bepalingen om af te wijken van de verboden met betrekking tot beschermde soorten, volgt dat het gaat om een uitzonderingsregeling, die strikt moet worden uitgelegd. In het door de Europese Commissie opgestelde 'Gidsdocument voor de jacht in het kader van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad inzake het behoud van de vogelstand' (hierna: het Gidsdocument) is ingegaan op de in de richtlijn vermelde redenen die het toestaan om afwijkingen van de richtlijn te kunnen rechtvaardigen. Over de afwijking ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren staat onder 3.5.7 dat deze afwijking, die bedoeld is om 'schadeveroorzakende vogels' te reguleren, een aantal dimensies heeft.

Ten eerste heeft ze duidelijk een verband met een economisch belang.

Ten tweede is ze bedoeld om schade te voorkomen; daarom is het geen reactie op reeds aangetoonde schade, maar op de grote waarschijnlijkheid dat schade veroorzaakt zal worden als er geen actie wordt ondernomen.

Ten derde moet er een basis zijn om te concluderen dat de schade belangrijk zal zijn als er geen actie wordt ondernomen.

Het Gidsdocument vermeldt verder bij 3.5.11 dat de schade belangrijk moet zijn en dat het Europese Hof er in dit opzicht op heeft gewezen dat 'deze bepaling van de richtlijn niet ertoe strekt dreigende schade van geringe omvang te voorkomen'. Twee aspecten kunnen worden opgemerkt: de waarschijnlijkheid en de omvang van de schade. De kans dat schade zich voordoet, is niet genoeg. Als schade nog niet duidelijk is, behoort voorbij ervaring een grote waarschijnlijkheid aan te tonen dat het zich zal voordoen. Verder moet het volgens het Gidsdocument belangrijke schade betreffen aan een economisch belang, hetgeen aangeeft dat het meer is dan gewoon ongemak en normaal bedrijfsrisico.

Gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de strikte uitleg van de uitzonderingsbepalingen en wat daarover in het Gidsdocument staat beschreven, vindt de rechtbank het uitgangspunt van verweerder om in alle gevallen een bedrag van € 250 per geval per bedrijf per jaar te hanteren ter invulling van het begrip belangrijke schade, ontoereikend. Dit uitgangspunt is onvoldoende om aan te nemen dat bij schadegevallen van

meer dan € 250 per jaar per geval bij de betreffende bedrijven daadwerkelijk sprake is geweest van belangrijke schade. Om van belangrijke schade te kunnen spreken is vereist dat de schade een zekere omvang heeft die het economisch belang van een bedrijf raakt. Het uitgangspunt van verweerder, waarbij geen koppeling wordt gemaakt met de gevolgen van de geleden schade voor de bedrijven, geeft geen duidelijkheid of de geleden schade meer is dan ongemak en het normale bedrijfsrisico overtreft. De rechtbank concludeert dat in het bestreden besluit onvoldoende is onderbouwd dat de ontheffing nodig is om belangrijke schade aan grasland te voorkomen.

2. Maar de rechtbank vindt ook dat legselreductie geen maatregel is die kan worden toegepast om belangrijke schade aan grasland te voorkomen en dat het dus überhaupt niet mogelijk is om een ontheffing voor legselreductie te verlenen met als doel het voorkomen van belangrijke schade. Eieren zelf kunnen geen schade veroorzaken aan grasland. In het bestreden besluit is uiteengezet dat op basis van recente gegevens over de populatieontwikkeling van de knobbelzwaan en de ontwikkeling van schadecijfers een direct verband te zien is tussen de populatie en de schade. De aanwas van de populatie wordt door legselreductie ingeperkt, waardoor legselreductie volgens verweerder bijdraagt aan het voorkomen van schade aan graslanden. De rechtbank volgt verweerder hierin niet. Zoals verweerder het uitlegt kan de maatregel alleen maar op een indirecte manier bijdragen aan het voorkomen van schade aan grasland, namelijk doordat de legselreductie er voor zorgt dat de populatie knobbelzwanen beperkter toeneemt en er dus uiteindelijk minder knobbelzwanen zijn die schade kunnen veroorzaken. Voor zover dat al klopt – de rechtbank laat dat in het midden – is er sprake van een te ver verwijderd verband tussen de maatregel (legselreductie) en het beoogde resultaat (voorkomen van belangrijke schade aan grasland).

Gelet op het oordeel van de rechtbank is het niet mogelijk om een ontheffing voor legselreductie te verlenen met als doel het voorkomen van schade aan grasland. De ontheffing voor het uitvoeren van legselreductiemaatregelen kan dus niet in stand blijven.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:666

Zaaknummer: UTR 21/2200

Wetsartikelen: 9 lid 1a Vogelrichtlijn en 3.3 lid 4 Wnb

RECHTSPRAAK

Wet natuurbescherming/provincie Utrecht

Het opnemen van de algemene vrijstelling voor het doden van de vos in de Regeling natuurbescherming (Rnb) heeft geen wettelijke grondslag en is daarom onverbindend.

Casus

In de provincie Utrecht komen vossen voor. De vos is een predator (natuurlijke vijand) van onder meer weidevogels en kippen. Gedeputeerde staten hebben aan de faunabeheereenheid ontheffing verleend om 's nachts vossen af te schieten in weidevogelgebieden en bij agrarische bedrijven die vrije-uitloopkippen houden. Diverse dierenbeschermingsorganisaties hebben hiertegen beroep ingesteld bij de rechtbank Midden-Nederland.

Rechtsvraag

Mogen gedeputeerde staten gebruikmaken van de algemene vrijstelling voor het doden van de vos in de Rnb, zodat slechts een beperkte ontheffing kon worden verleend, of had een 'zwaardere' ontheffing op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) verleend moeten worden?

Uitspraak

De betekenis van de algemene vrijstelling

De rechtbank stelt voorop dat de algemene vrijstelling uit de Rnb voor het doden van de vos niet beperkt is tot de dag, en dat daaronder dus ook het doden van vossen in de nacht valt. Als reeds de algemene vrijstelling geldt, is het verlenen van ontheffing voor het doden van vossen niet meer nodig. Om 's nachts vossen af te mogen schieten zou dan alleen nog een ontheffing nodig zijn van het verbod op het doden met gebruikmaking van een geweer in de nacht. Voor die ontheffing op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb gelden geen specifieke vereisten, zodat gedeputeerde staten daar een grotere mate van beleidsruimte hebben dan bij ontheffing op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb met de bijbehorende vereisten

over noodzaak en alternatieven.

In het licht hiervan is voor de door gedeputeerde staten verleende ontheffing en de toetsing daarvan door de rechtbank bepalend of op de algemene vrijstelling kan worden teruggevallen. Op de zitting is dit met partijen besproken. De rechtbank heeft daarin aanleiding gezien om de geldigheid van de aanwijzing van de vos in het Bnb en van de algemene vrijstelling te beoordelen. Dat doet zij bij wijze van exceptieve toetsing. De rechtbank oordeelt daarover als volgt.

De algemene vrijstelling voor de vos is onverbindend

De wetgever heeft in de Wnb een bevoegdheid opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur soorten van, onder meer, in het wild levende zoogdieren aan te wijzen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en die in het gehele land schade veroorzaken. Vervolgens heeft de wetgever ten aanzien van dergelijke, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten, aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (inmiddels: de minister voor Natuur en Stikstof) de bevoegdheid gegeven om een vrijstelling van het verbod om te doden te geven. De wettelijke systematiek is dus dat soorten eerst worden aangewezen in een algemene maatregel van bestuur, en dat vervolgens door de minister een algemene vrijstelling wordt verleend voor het doden van die soorten.

Voor wat die eerste stap betreft is de hiervoor beschreven systematiek dus gevolgd, met de aanwijzing van de vos in artikel 3.1 van het Bnb als algemene maatregel van bestuur. De rechtbank overweegt dat bij de totstandkoming van deze aanwijzing is overwogen dat aan de criteria daartoe is voldaan, waarbij is verwezen naar diverse rapporten en onderzoeken, onder andere over faunaschade en predatie bij weidevogels. In het licht hiervan vindt de rechtbank dat niet kan worden gezegd dat in het Bnb onvoldoende is gemotiveerd dat de vos in het gehele land schade veroorzaakt of dat die conclusie in redelijkheid niet juist is. De rechtbank acht de aanwijzing van de vos in het Bnb rechtmatig.

De minister heeft voor het doden van de vos echter geen vrijstellingsbesluit genomen zoals de wet voorschrijft, maar heeft die vrijstelling in artikel 3.1 van de Rnb opgenomen. Een bepaling in een ministeriële regeling moet echter uitdrukkelijk berusten op een wet, of een algemene maatregel van bestuur die op zijn beurt dan op de wet moet berusten. Doorgaans blijkt dit uit de formulering ‘bij ministeriële regeling kan...’. Die formulering staat niet in de Wnb of het Bnb ten aanzien van de algemene vrijstelling voor soorten die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en die in het gehele land schade veroorzaken. De rechtbank oordeelt dan ook dat noch de Wnb, noch het Bnb een dergelijke uitdrukkelijke grondslag geeft.

De rechtbank wijst daarbij op het verschil met de tot 1 januari 2017 geldende regeling uit de toenmalige Flora- en faunawet. Ook die regeling gaf een bevoegdheid tot het aanwijzen van soorten in een algemene maatregel van bestuur, maar bepaalde vervolgens uitdrukkelijk dat bij ministeriële regeling kon worden toegestaan dat de grondgebruiker ten aanzien van die soorten verboden handelingen verrichtte, waaronder het doden. De rechtbank heeft in de geschiedenis bij de totstandkoming van de Wnb geen verklaring kunnen vinden voor deze wijziging in de systematiek rondom de algemene vrijstelling. Gedeputeerde staten en de faunabescherming hebben er op de zitting terecht op gewezen dat met de overgang van de Flora- en faunawet geen beleidswijzigingen zijn beoogd. Dat betekent echter niet dat de bevoegdheid tot het geven van een ministeriële regeling kan worden ‘ingelezen’ in de Wnb. Dat zou zich niet verhouden tot het vereiste dat een ministeriële regeling uitdrukkelijk moet berusten op een door of krachtens de wetgever gegeven bevoegdheid.

De conclusie is dat de algemene vrijstelling voor het doden van de vos onbevoegd in de Rnb is opgenomen. De rechtbank verklaart deze bepaling – artikel 3.1, tweede lid, van de Rnb – onverbindend ten aanzien van de vos. Het gevolg daarvan is dat een ontheffing enkel voor het gebruik van het geweer in de nacht onvoldoende is voor het op die wijze mogen doden van vossen in de nacht. Een ‘zwaardere’ ontheffing op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb is vereist.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 16-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:552

Zaaknummer: UTR 21/1854 en UTR 21/2143

Wetsartikelen: 3.10 lid 2 Wnb en 3.1 lid 2 Rnb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant

Moet bij de beoordeling of sprake is van een wijziging van een installatie, in welk geval een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt, worden uitgegaan van de technische capaciteit of van de eerder vergunde situatie?

Casus

Gedeputeerde Staten hebben de aanvraag voor een wijziging van een mestkorrelfabriek (o.a. een verhoging van de schoorsteen) op grond van artikel 7.28, tweede lid, van de Wm buiten behandeling gelaten. De reden is dat sprake is van 'de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor de verwijdering van afval', zoals bedoeld in categorie D 18.1 van de bijlage bij het Besluit m.e.r., waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt.

Rechtsvragen

1. Op welke wijze moet worden beoordeeld of sprake is van een wijziging (van de capaciteit) van de mestdrooginstallatie, zodat sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht?
2. Is sprake van een milieuneutrale wijziging?

Uitspraak

1. De rechtbank stelt vast dat de mestdrooginstallatie zelf een capaciteit heeft van ruim meer dan 50 ton per dag. Dat kan niet anders bij een ontwerpcapaciteit voor de waterverdamping van 4.000 liter per uur (en dus 98.000 liter per dag). De rechtbank is in navolging van verweerder van oordeel dat de bestaande situatie moet worden betrokken bij de bepaling van de omvang van de capaciteit van de installatie om salinitactieken te voorkomen. Dit volgt ook uit de Nota van Toelichting bij het Besluit m.e.r. Verder staat vast dat de capaciteit van de inrichting wordt beperkt door de aangevraagde en vergunde productiecapaciteit. De rechtbank kan uit de stukken niet afleiden dat in de aanvraag voor een omgevingsvergunning van 5 december 2014 een maximum hoeveelheid aan te voeren afval is bepaald. De rechtbank

neemt verder in aanmerking dat eisers zelf hebben gesteld dat door inname van mest met een hoger gehalte droge stof (in dit geval uitsluitend kippenmest) meer mest in de installatie kan worden verwerkt. Verweerder neemt ook aan dat bij invoer van mest met een hoger droog stofgehalte meer mest moet worden ingevoerd om het eindproduct dezelfde kwaliteit te geven.

In de door eisers aangehaalde rechtspraak (uitspraak van de Afdeling van 11 mei 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ4071) werd door de Afdeling beoordeeld of de wijziging van de installatie leidde tot een toename van de technische capaciteit. Uit het huidige Besluit m.e.r. kan een dergelijke eis volgens de rechtbank niet zonder meer worden afgeleid. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat, voor zover haar bekend, de Afdeling geen uitspraken heeft gedaan overeenkomstig de door eisers aangehaalde oudere rechtspraak inzake besluiten daterend van na de hierboven genoemde wijziging van het Besluit m.e.r. De rechtbank ziet echter ook geen aanleiding voor een te ruime uitleg van het begrip wijziging, in die zin dat ieder onderdeel dat wordt vernieuwd in de installatie moet worden beschouwd als een wijziging van de installatie en een m.e.r.-beoordelingsplicht bij installaties met een capaciteit van meer dan 50 ton per dag. De rechtbank is van oordeel dat verweerder heeft kunnen aansluiten bij de reden waarom de installatie in het Besluit m.e.r. is opgenomen en heeft kunnen kijken of de innamecapaciteit wijzigt. Het is immers een installatie bedoeld voor de verwijdering van afval. Als de installatie meer afval zal verwijderen met dezelfde technische capaciteit, ziet de rechtbank met verweerder voldoende aanleiding om te oordelen dat deze wijziging nadelige gevolgen voor het milieu zou kunnen hebben. De rechtbank is wel van oordeel dat er in beginsel wel sprake moet zijn van een substantiële wijziging. De rechtbank vindt het dan ook belangrijk of sprake is van een wijziging die slechts kan worden vergund met een vergunning die is voorbereid met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

2. In dit geval is in ieder geval een omgevingsvergunning milieu nodig. Ingevolge artikel 2.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht is geen omgevingsvergunning vereist met betrekking tot veranderingen van de inrichting die in overeenstemming zijn met de voor de inrichting verleende vergunning en de daaraan verbonden voorschriften. In dit geval wordt echter ook toestemming gevraagd voor het werken op zaterdagen en dat wijkt af van de omgevingsvergunning van 5 december 2014. De rechtbank merkt de aangevraagde wijziging om dezelfde reden ook niet aan als een milieuneutrale wijziging. Als de wijziging wordt vergund, zou ook op zaterdag kunnen worden gewerkt en kunnen omwonenden hinder hiervan ondervinden. Het is tevens een aanwijzing dat sprake is van een wijziging van de installatie als bedoeld in het Besluit m.e.r.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 18-02-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:535

Zaaknummer: 21/320

Wetsartikelen: 7.28 lid 2 Wm, D 18.1 bijlage bij Besluit m.e.r. en 2.4 lid 1 Bor